

Időutazás a Délmagyarországgal: 1979, a nagy átadások éve (70. rész)

Állami beavatkozás és hiánygazdálkodás

Sok új létesítménnyel gazdagodott Szeged. Ebben az évben adták át a MÁV rendelőintézetet Újszegeden, az ifjúsági házat a Tisza-parton, ekkor avatták az árvízi emlékművet a nagy víz centenáriumban és az új hidat november 5-én. Az első troli pedig február 23-án érkezett Szegedre. Mi azonban inkább válogasunk most a bajok és gondok közül.

Az első gondokat a Tiszán levonuló jeges ár okozta, aztán pedig a zsanai gázkitörés borzolta fel a kedélyeket.

Árvíz és gázkitörés

A téli árvizek mindig sok gondot járnak. Érdekes a DM január 6-i tudósítása. A „Rendkívüli árhullám a Tiszán – Száz év alatt csak háromszor volt januári árvédelem” című írásban például az olvasható, hogy: „A Tisza melletti községek, városok lakói aggódva figyelik a folyó egyre erőteljesebb áradását. Ez érthető is, mert az elmúlt száz esztendő alatt csak három esetben kellett védelmi készültséget elrendelni az Alsó-Tisza vidéken – januárban. Amint dr. Vágás István, az ATIVIZIG főmunkatársa elmondotta, pontosan száz esztendeje, 1879-ben jegyeztek fel téli árvizet, majd 1916 és 1948 között januárban volt szükség teljes védelemre a gáton. Most ismét erőteljesen magasodó árhullámot mutatnak a vízmércék.”

A január 26-i lap már egy veszélyes tüzről tudósíthatott, a zsanai gázkitörésről. Ahogyan a „Kiskunmajstól dél-nyugatra, Zsanához közel, a 2-es számmal jelzett fűrészi területen szerdán (január 24-én) éjjel 1 óra 15 perckor begyulladt és azóta is ég az 1800 méter körüli mélységből feltörő gáz.” – írja a lap, amelynek még jó ideig adott napi témát a kitörés. Hiszen azt csak bő három hét után sikerült elfojtani.

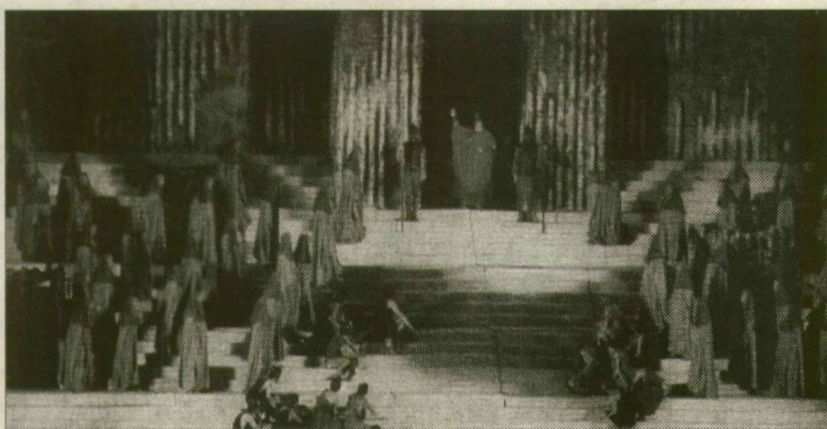
Korlátok és lehetőségek

Jó néhányan találtak jó befektetési lehetőséget azáltal, hogy egy új autóra négy-öt évet is várni kellett. Akinek volt pénze,

95 ÉV – 95 NAPBAN ELBESZÉLVE

Májusban lesz 95 éve, hogy megjelent lapunk, a Délmagyarország első száma. Az évforduló alkalmából egy kis múltbeli kalandozásra hívjuk olvasóinkat. 95 lapszámon át szemelvényeket közlünk a 95 évfolyam fontos és érdekes írásából. És bár az ilyen válogatások szükségképpen esetlegesek, bízunk benne, hogy olvasóink örömeiket lelik benne, és betekintést nyernek nemcsak az ország és Szeged közel egy évszázados történelmébe, hanem a Délmagyarország históriájába is.

Az Antigóné a dómszínpadon 1979-ben

DM/DV-fotó

több Zsigulira is befizetett, hiszen a két-éves koci is többet ért a piacon, mint amennyibe az új került. A „nyerészkedést” mégsem tűrhette az állam, így hát több koci behozatala helyett korlátozta a háromévesnél fiatalabb autók forgalmát. A január 20-i DM arról volt kénytelen tudósítani, hogy: „Ma lép életbe a személygépkocsik forgalmazásának új rendje. A Minisztertanács rendelete, mint az a kormány legutóbbi ülése óta ismeretes, előírja, hogy új személygépkocsi – akár a Mer-

kurtól, akár a KONSUMEX ajándékautó szolgálatától OTP-ÍKKA-akcióban vásárolták – három éven belül csak az arra kijelölt vállalatoknak, szövetkezeteknek vagy azok közreműködésével adható el. Ez vonatkozik a rendelet hatálya lépése, vagyis 1979. január 20-a előtt vásárolt személyautókra is. Magánforgalomban tehát csak az 1976. január 20-a előtt vásárolt kocsikat lehet értékesíteni.”

Jogérzékünk joggal horgad föl e hiánygazdálkodás szűlő, a tulajdonnal való

rendelkezés szabadságát korlátozó rendelkezésen, ami ráadásul még visszamenőleges hatályú is volt. Mindenesetre a rendelet csak néhány évet élt.

Mellesleg hasonló korlátozás sújtotta az ingatlan birtoklását is, miszerint mindenkinél csak egy lakása és egy nyaralója lehetett. Akinek volt pénze, az a családtagok nevére volt kénytelen vásárolni.

Ez évben jócskán nőtt a kereslet az ingatlanpiacon. Ahogyan a február 2-i lap írja: „Évről évre növekszik a Szegedre beköltözők aránya. Nemcsak a lakáshivatalba küldött igénylések számából, hanem az ingatlanforgalom emelkedéséből is erre lehet következtetni. Egyre többen kopogtatnak az IKV ingatlanközvetítő irodájába. Elsősorban telek iránt óriási az érdeklődés, de keresik a lakásokat, garázsokat is. Tavaly 342 millió forint értékben adták-vették a lakást, a telket és garázst a szegediek. Az 1977-es forgalomhoz képest 80 millió forintos a növekedés.”

Nos, manapság sokan inkább kiköltöznek Szegedről.

Szabadtérink jövőképe

A színházat szinte folyamatosan keményen kritizálja ekkoriban a DM, ám

a szabadtérin is a kifáradás jelei mutatkoznak. *Nikolényi István* erről így ír a február 24-i lapban: „Szemfényvesztés elhinnünk, hogy a felújított szegedi játékok első évtizedének fénye mit sem fakult, országos jellege alig csorbul a második évtizedre. A közönsége ugyan kitartó, ragaszkodik hozzá, ám ez a rokonszenv betudható a szokások hatalmának, az épülő-szépülő város idegenforgalmi vonzerejének, sőt a pusztaság ténynek, hogy a nyári Szegeden más is akad a szabadtérinél, a kultúra, a szórakoztatás gazdagon terített asztal, amivel az ünnepi hetek háznépe választékosan siet vendégeinek kiszolgálására. Hanem a szegedi szabadtéri, mely a harmincas évekhez hasonlóan 1959-ben is országos intézményként adta le névjegyet a hazai kultúrában, az évek multával fokozatosan elvesztette az elsőszülött gyermek ösztönösen szerzett-kapott kiváltságait. Tethet is róla, nem is, közrejátszottak ebben szubjektív okok, meg objektívok is. Az utóbbiakról csak annyit, termékeny esztendőök során testvérei születtek, sokasodott, gyarapodott a család, s napjainkra annyian szoronganak a kultúra nyári asztalánál, hogy a családi pótlék-ból nincs külön jussa a legidősebbnek, mind egyaránt vehet. Érdekesebbek viszont a szubjektív okok, hiszen számbavételük jótékony hatással lehet a status quo tudatosításában, következtetésként tudunk igazítani, ahol szükséges, módosítani, változtatni.”

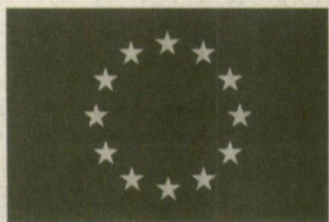
Két szomorú halálhírt is közre kellett adnia lapunknak ebben az évben, ráadásul egy napon. A március 13-i lap adja hírül Hont Ferencnek, a szabadtéri szellemi atyjának és Vaszy Viktornek a halálát. Ahogyan a DM írja Vaszy haláláról: „Életét tegnap délelőtt, színházi próba közben, Verdi utolsó operájának dallamai kísérték át a halhatatlanságba. A tragikus Verdi egyetlen igazi vígoperáját, a Falstaffot dirigálta...”

(Folytatjuk)

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: SZÁVAY ISTVÁN

Lakáskassza-szerződés, változatlan feltételekkel

Csatornaépítés: újabb szakaszokat adnak át

Az eredeti feltételekkel köthetnek kedvezményes Lakáskassza-szerződést azok, akik részletekben szeretnék kifizetni a csatornázás költségeinek lakossági önrészét. A szegedi vezetékeépítés a tervezett ütemben halad. A következő hetekben Újszegeden, Újszőregén, Petőfitelepen, Kiskundorozsmán, Kecskéstelepen és Béketelepen is átadják az elkészült szakaszokat. Az ingatlanokat csak az értesítés kézhezvétele után szabad rákötni a vezetékekre.

Az esős és belvizes idő ellenére jól halad a szegedi csatornaépítési program. A nettó 21,5 milliárd forintos beruházás elkészült szakaszait folyamatosan adják át az érintett utcák lakóinak. Május végén és június elején a terv szerint Kiskundorozsmán, Újszőregén, Béke-, Petőfi- és Kecskéstelepen, valamint Újszegeden köthetnek rá a lakók az üzembe helyezett vezetékekre. Minderről *Katona Gyula*, a Szegedi Csatornamű Társulat elnöke és *Novák Gyula*, a Szegedi Víziközmű Működtető és Fejlesztő Rt. igazgatója tájékoztatta lapunkat.

A szakemberek fölhívták a figyelmet arra, hogy több helyen – köztük Tápén és Újszőregén – többen

idő előtt a csatornába engedték a szennyvizet. Ezzel nem csupán kellemetlenséget, de kárt is okoznak, mert a vezetékek belső állapotának vizsgálatára szolgáló kamerás ellenőrzést csak tiszta csatornában lehet eredményesen végrehajtani. A műszaki átadás része még a vízzárósági próba is, amelyet ugyancsak hátráltatnak az illegális bekötések.

A hivatalosan még át nem adott csatornák egy része még nincs bekapcsolva a elvezető rendszerbe, ezért a csövekbe engedett szennyvíz megreked vezetékekben. Ez közegészségügyi szempontból is vesz-

lyes, hiszen főnnáll a fertőzés lehetősége. Az idő előtt elárasztott csatornák takarítása időbe és pénzbe kerül. A fennakadás hátráltatja a munkát: idővesztést jelent a kivitelezőnek, s az átadást is el kell halasztani.

Fontos tudnivaló, hogy a kivitelező átháríthatja az engedély nélküli bekötés miatt keletkezett kárt az okozóra, s követelésének jogi úton szerezhet érvényt.

Mindezek miatt a beruházást koordináló és ellenőrző víziközmű működtető rt., a kivitelező és a városi önkormányzat is arra kéri a csatornázott utcák lakóit, hogy csak az át-

adásról szóló értesítés után vezessék házaikból a szennyvizet a csövekbe.

Korábban akadtak, akik arra hívtakoztak, hogy nem jutott el hozzájuk a postaládába dobott szórólappal a csatorna átadásáról. Ezért a jövőben új és biztonságosabb módon tájékoztatják a lakókat. Közös képviselők keresik föl személyesen az ingatlanok tulajdonosait, akik aláírásukkal igazolják az értesítés átvételét.

A vezetékek üzembe helyezése után három hónapjuk marad a lakóknak a telekhatáron belüli bekötések kialakítására. A munkát ter-

vezetni és engedélyezni nem kell, elegendő, ha fölkészült szakemberre bízzák a feladatot. A három hónapos határidő azért fontos, mert letelte után a tulajdonosnak fizetnie kell a csatornahasználati díjat, akár bekötötte a hálózatba a házát, akár nem.

Ugyancsak fontos hír, hogy senki sem késelt el az önrész kifizetését célzó Lakáskassza-szerződés megkötésével. *Somogyi Irma*, a csatornamű társulat pénzügyi vezetője elmondta, hogy a feltételek változatlanok: állami támogatással, nyolc évben át, havi 1250 forintos részletben törlesztheti a részletet az, aki a Lakáskasszával köt szerződést. Szerződni nem kötelező, de érdemes figyelembe venni, hogy aki nem a Lakáskasszán át fizet, annak, ugyancsak nyolc esztendeig, havonta 2082 forintot kell fizetni. A különbség a már említett állami támogatásból adódik. Egy összegben már nem lehet kiegyenlíteni a számlát, mert a határidő lejárt.

Somogyi Irma tájékoztatása szerint a csatornaépítés során mintegy 14 ezer ügyféllel lépnek kapcsolatba, s 90 százalékukkal már meg is kötötték a Lakáskassza-szerződést. (x)

